

виконує діагностичну, навчальну, організаційну і виховну функції.

Оцінка якості засвоєних знань, умінь і навичок у професійній освіті виробляється відповідно до певних критеріїв: об'єктивність, надійність, валідність, точність, репрезентивність та зрозумілість.

Перспективним методом діагностики якості професійної освіти є тестування, яке здійснює діагностичну, диференціюючу, прогностичну, порівняльну, аналітичну, зрівнюючу функції та функцію зворотного зв'язку.

В залежності від застосовуваних у тесті завдань розрізняють наступні види дидактичних тестів: тест нагадування, тест доповнення, альтернативний тест, вибірковий тест, тест відповідності, тест ранжирування та комбінований тест.

Бібліографічний список.

1. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест: Навч. посібник. – К.: Майстер-клас, – 2006 – 160 с.

Golub N.O. Role and place during testing quality control study

Summary. In the article the theoretical aspects of the test methodology and its value as a means to assess the need for knowledge and skills of students. The study recommends for further improvement.

Keywords: test control, evaluation, educational process, control system estimates.

УДК 37.012.85

Горбова Н.А., к.п.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВознавство»: «АЖУРНА ПИЛКА»

Анотація. В статті проаналізовані інтерактивні методи навчання в результаті використання яких при викладанні дисципліни «Правознавство» відбувається активізація пізнавальної діяльності студентів, створюються комфортні умови навчання для розвитку рис, які забезпечують інформаційно-комунікаційну компетентність та соціальну мобільність випускника, здатного орієнтуватися в інформаційно-правовому просторі,

отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнічного суспільства.

Ключові слова: Правознавство, активні методи навчання, диспут, ділова гра, засвоєння матеріалу, інтелектуальні ініціативи студентів.

Постановка проблеми. Питання формування пізнавальної активності студентів відносяться до числа найбільш актуальних проблем сучасної педагогічної практики. Це обумовлено в першу чергу новими завданнями, що поставлені сьогодні освітніми реформами перед викладачами вищої школи – готувати молоде покоління з активною життєвою позицією, критичним творчим мисленням, здатне до розуміння інших людей і співпраці з ними, з прагненням до самоосвіти, самовдосконалення та кар’єрного росту.

Під час інтерактивного навчання студент відчуває себе активним учасником набуття знань. Це обумовлює внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його ефективності.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Аналіз літератури з інтерактивних методик викладання правових дисциплін засвідчує їхні безсумнівні переваги, головна з яких – навчання практичного права "через дію". Дослідники (А. Галай, Я. Іваніщ, В. Стаднік) пропонують розрізнити навіть певні групи інтерактивних методів, які ми застосовували при проведенні тренінгових занять з курсу "Трудове право України". Ними є наступні: 1) обслуговуючі (допоміжні) методи – методики налагодження контакту, "знайомство", "мікрофон" та ін.; 2) основні навчальні методи – робота в групах, розгляд правових ситуацій, рольові ігри та ін.; 3) конкретизуючі ігрові методи – "сократівський" метод, "коло ідей" та ін.; 4) методи дискутування – "займи позицію", повернений аргумент та ін.; 5) поєднані (комплексні) методи – колегіальна нарада, медіація та ін. [3].

Формулювання цілей статті. Метою даної роботи є активізація пізнавальної діяльності студентів на заняттях правознавства, створити комфортні умови навчання для розвитку рис, які забезпечують інформаційно-комунікаційну компетентність та соціальну мобільність випускника, здатного орієнтуватися в інформаційно-правовому просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнічного суспільства.

Виклад основного матеріалу досліджень.

Завдяки ефекту новизни та оригінальності інтерактивних методів при правильній їх організації зростає зацікавленість процесом навчання.

З особистого педагогічного досвіду можу зазначити, що одним із

ефективних методів активізації пізнавальної діяльності студентів є метод Ажурна пилка. (« Jigsaw»). Він також незамінний у ситуації, коли необхідно передати студентам значний об'єм інформації, і на перший погляд здається, що це можливе лише на лекції. Стратегія застосування методу спрямована на формування вмінь спільно досягати результату, розвиває навички ефективної роботи у команді.

Розглянемо алгоритм проведення заняття за методом «Ажурна пилка».

1. Тема, що визначена викладачем для вивчення і обговорення, розбивається на частини. За кожною частиною викладач повинен підготувати відповідний матеріал для вивчення (в текстовій, табличній, графічній формі тощо). Скільки частин – стільки й комплектів матеріалів.

2. Аудиторія розбивається на невеликі групи по 4-5 осіб, залежно від кількості студентів в групі. При цьому кількість груп повинна відповідати кількості «питань» (частин теми, про які йдеться вище) і кількості студентів у створених групах, які називаються «домашніми групами».

3. При розподілі студентів на групи необхідно врахувати наступні аспекти:

3.1. Оптимальне число людей у малій групі - це 5 учасників. Формування за принципом:

- учасників стільки, щоб серед них могли виявитися люди з різними поглядами, що займають різні позиції;

- учасників стільки, щоб кожний з них міг одержати можливість активної участі в дискусії;

- мала ймовірність того, що хтось виявиться "пригніченим" більшістю або не допущеним до слова (співвідношення 1:4 трапляється рідко);

- мала ймовірність того, що група опиниться в глухому куті, що можливо, коли учасники непоступливі у своїх думках, особливо при роботі в парах або в групах із 4-х осіб.

3.2. За критерій розподілу студентів на групи можна прийняти місця, які вони займають в аудиторії. Це дозволить не розбивати групи друзів, що зазвичай сидять поруч. У цій вправі члени групи будуть вчити один одного й ефективніше за все передаватимуть свої знання друзям, із якими мають спільну мову.

4. Після розподілу студентів на «домашні групи» кожна з них отримує своє завдання (частину теми) для вивчення і обговорення. Усі учасники «домашньої групи» мають кольорові картки різного кольору. Кольорів має бути стільки, скільки учасників в групі. Протягом визначеного часу студенти вивчають і обговорюють матеріал. Бажано обрати студента,

який буде слідкувати за часом у кожній групі.

5. Після опрацювання і обговорення наданого для вивчення матеріалу студенти розходяться по «експертних групах». Об'єднання в «експертні групи» відбувається за кольорами карток: у кожній експертній групі повинні бути студенти з картками однакового кольору. Кожен член «експертної групи» є експертом з певної частини теми. «Експертна група» повинна вислухати всіх представників «домашніх груп» і обговорити, проаналізувати матеріал в цілому. На цей етап відводиться значна частина часу.

6. Після закінчення роботи в «експертних групах» учасники повертаються до своїх «домашніх груп», де мають поділитися інформацією, яку отримали від представників інших груп. Таким чином, студенти узагальнюють отриману інформацію, приймають спільні рішення, роблять висновки.

Метод «Ажурна пилка» можна проілюструвати наступною схемою.

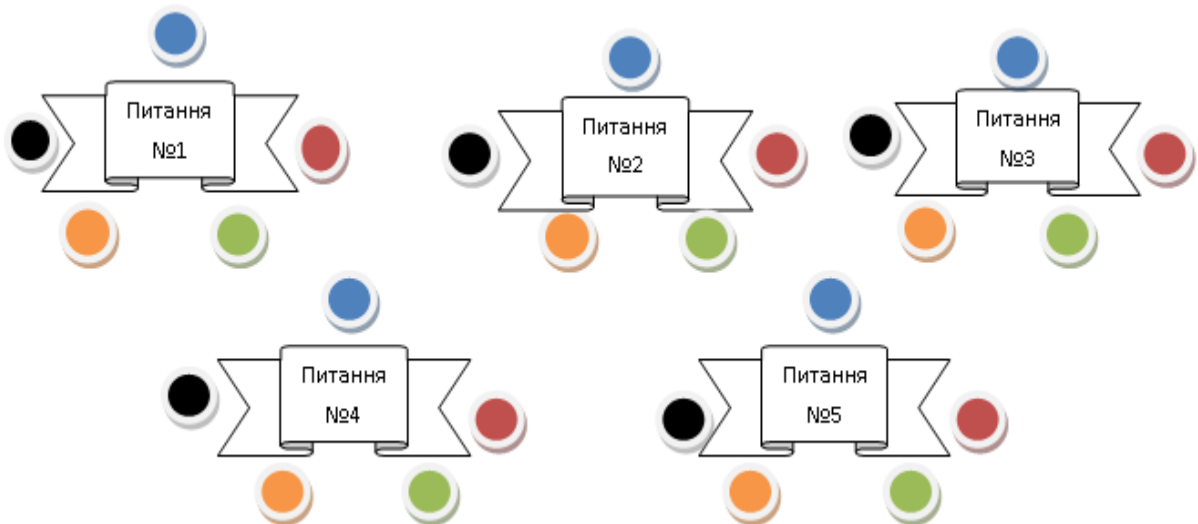

Рис. 1. Етап №1: вивчення матеріалу у «домашніх групах»

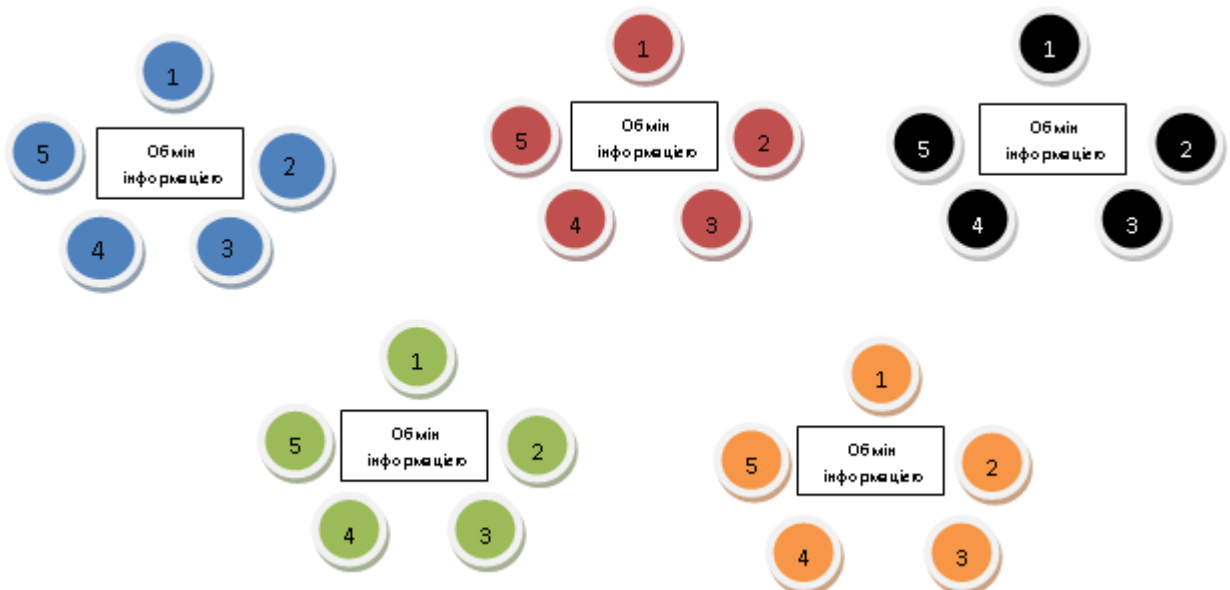

Рис. 2. Етап №2: Спів навчання в “експертних групах”

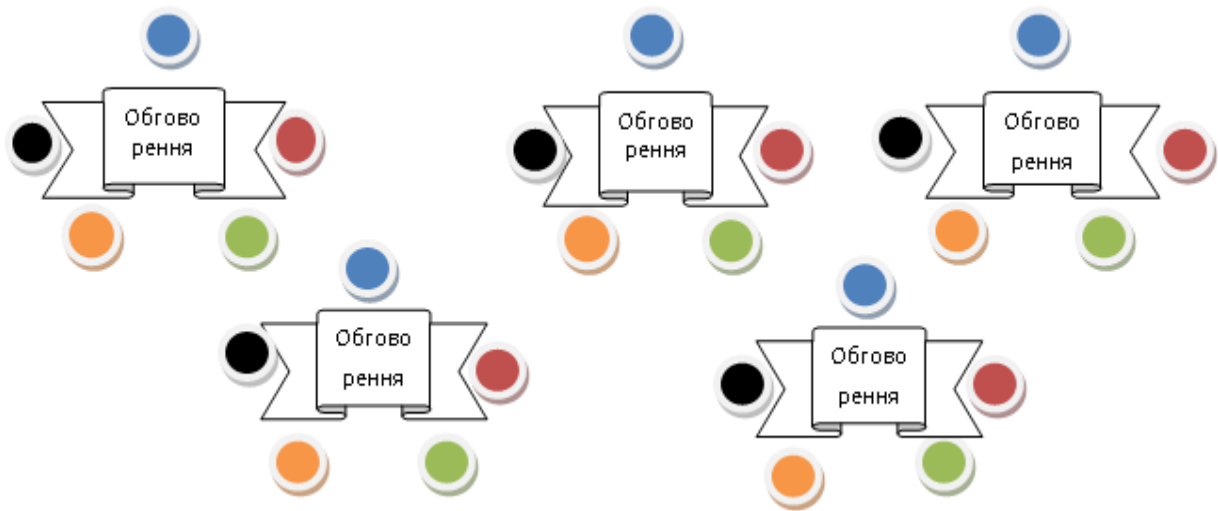

Рис. 3. Етап 3: Обговорення, узагальнення отриманої інформації у “домашніх групах”.

Таким чином, за короткий проміжок часу студенти мають можливість опрацювати і засвоїти великий об’єм інформації.

Оскільки студенти набувають знання з багатьох питань теми, то бажано застосовувати метод перехресної вправи - для перевірки і фіксування інформації, яку вони набули.

Розглядаючи застосування вказаного методу через призму особистого досвіду, слід зазначити, що при викладанні дисципліни “Правознавство” метод “Ажурна пилка” використовувався при вивченні тем: ”Цивільне право України”, “Адміністративне право України”, ”Сімейне право України”.

Наприклад, при розгляді теми “Сімейне право України” з групи студентів чисельністю 25 осіб були утворені 5 “домашніх групи” по 5 осіб в кожній. Опрацьовувалися питання: Цивільне право України: поняття, система і джерела; Суб’єкти та об’єкти цивільного права та зміст цивільно-правових відносин; Зобов’язальне право як інститут цивільного права та характеристика договірних зобов’язань; Право інтелектуальної власності; Спадкове право.

Протягом 10 хвилин “домашні групи” вивчали свої розділи, обговорювали їх, у разі виникнення питань викладач надавав необхідні додаткові пояснення. Як показав досвід, найбільша кількість запитань виникала стосовно роз’яснення термінології.

Наступним етапом є “експертних груп”. Кожен з мав опорний матеріал зі своєї частини теми. Як показує досвід, на комплектах опорних матеріалів варто відвести місце для нотаток студентів. У процесі первинного ознайомлення з матеріалом в “домашніх групах” студенти мають можливість

записувати свої власні думки, відповіді викладача на питання, що виникають, робити певні узагальнення. Ці записи стануть у нагоді при поясненні матеріалу в “експертних групах”.

Другий етап тривав 35 хвилин (до 7 хвилин на 1 питання). За дотриманням регламенту в кожній “експертній групі” слідкував заздалегідь визначений тайм – чекер (time – check) з числа студентів групи. Слід відмітити, що під час роботи в “експертних групах” експертам може знадобитися допомога викладача. Може скластися така ситуація, що члени групи поставлять запитання, на яке експерт відповісти не зможе. У цьому разі питання мають бути записані і після закінчення часу роботи в “експертних групах” запропоновані для відповіді іншим експертам з цього питання. Якщо ж і в цьому разі питання не знаходить відповіді, то відповіді і пояснити має викладач. З урахуванням цього аспекту бажано мати в запасі 3-4 хвилини резервного часу.

Наступний етап – повернення студентів до “домашніх груп” і обмін новою інформацією. Щоб не допустити неефективного використання часу членам “домашніх груп” було запропоновано визначитися з розділами, інформацію з яких студенти повинні донести до членів домашньої групи. Таким чином, з кожного питання, що не розглядалося групою “ вдома”, визначається доповідаючий, а інші учасники групи – слухають, узагальнюють, і у разі необхідності корегують доповідь колеги. Слід зауважити, що такий розподіл може мати місце лише після повернення студентів до “домашніх груп”, щоб забезпечити однакову увагу до всіх аспектів теми, що розглядається. На обговорення було відведено 16 хвилин (по 4 хвилини на кожне питання, що не було “домашнім”).

У якості перевірконої вправи студентам було запропоновано тестування за індивідуальними картками. Кожна тестова картка містила 8 тестових питань, що охоплювали весь зміст теми (всього 2 варіанти). На тестування відведено 8 хвилин. Під час написання тестів виправлення не дозволялися. Після виконання тестових завдань студентам запропоновано здійснити самоперевірку. Викладач разом із студентами оголосили і прокоментували вірні відповіді на кожне з тестових завдань, здійснили аналіз типових помилок. Такий підхід дозволяє виявити недопрацювання з даної теми і виявляє моменти, на які необхідно звернути особливу увагу ще раз.

Наприкінці заняття підведено підсумок, підкреслено основні аспекти і важливість теми, що розглядалася, здійснений аналіз помилок і недоліків, відзначена “домашня група” із найкращим загальнокомандним результатом.

Цілком зрозуміло наскільки важливим є високий рівень правової

культури особистості фахівця. Творчий досвід роботи у вищій школі переконливо доводить, що у такому форматі мають викладатися студентам нормативні навчальні дисципліни правового циклу.

Висновки. Перспективи подальшого наукового пошуку ми пов'язуємо із дослідженням педагогічно доцільного впровадження у процес правової освіти студентів інформаційних технологій.

Наприкінці заняття підведено підсумок, підкреслено основні аспекти і важливість теми, що розглядалася, здійснений аналіз помилок і недоліків, відзначена “домашня група” із найкращим загальнокомандним результатом.

Отже, практичне використання методу «Ажурна пилка» при викладанні правових дисциплін дозволяє :

- залучити до активної роботи кожного студента;
- дозволяє набути навичок роботи в команді;
- забезпечує ефективне засвоєння значного обсягу правового матеріалу за короткий час;
- виховує почуття відповідальності ;
- забезпечує високий рівень навчальної мотивації.

Бібліографічний список.

1. Астахова В. І. Нові тенденції в соціально-економічному розвитку української вищої школи і завдання управлінської політики // Педагогіка і психологія. – 2002. – № 3. – С. 15–18.

2. Беляков О. О. Нові тенденції у вищій освіті (на прикладі навчального процесу журналістів) // Проблеми освіти. – 2001. – Вип. 24. – С. 3–13.

3. Бугрій О. Активізація навчального процесу в зарубіжній вищій школі // Вища школа. – 2008. – № 5. – С. 70–78.

4. Гузік Т. А. Роль принципу рольової перспективи в навчальному процесі вищої школи // Запровадження сучасних технологій навчання в КНЕУ: Зб. матеріалів наук.-метод. конф. 18–20 листоп. 1998 р. – К.: КНЕУ, 1999. – С. 137.

5. Гурч Л. М. Впровадження інноваційних педагогічних техно-логій: вимоги сучасності // Проб. і персп. розв. фін. систе-ми України. – 2003. – Вип. 9. – С. 151–153.

6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2004.

Gorbova N.A. Uprovadennya in navchalny processes active

(interaktivnih) metodiv navchannya (at викладанні distsiplini "Pravoznavstvo")

Symmaru. The ARTICLES proanalizovani interaktivni methodological navchannya in rezultati vikoristannya yakih at викладанні distsiplini "Pravoznavstvo" vidbuvaetsya aktivizatsiya piznavalnoï diyalnosti studentiv, stvoryuyutsya komfortni Minds navchannya for rozvitku rice yaki zabezpechuyut informatsiyno-komunikatsiynu kompetentnist that sotsialnu mobilnist Graduates, zdatnogo orientuvatisya in informatsiyno and legal prostori , otrimuvati informatsiyu that operuvati her vidpovidno to Vlasna potreb i vimog Suchasnyj visokotehnichnogo for Civil Society.

Key words: Pravoznavstvo, aktivni methodological navchannya, debate, dilova gras zasvoennya materialu, intelektualni initsiativi studentiv.

УДК 378.14:[631.3:004]

Дашивець Г.І., к.т.н., доц.; Новік О.Ю., інженер
Таврійський державний агротехнологічний університет

**ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОЕКТУВАННЯ СЕРВІСНИХ ПІДПРИЄМСТВ»**

Анотація. роботу присвячено впровадженню та оптимізації використання засобів комп'ютерних технологій при вивченні дисципліни «Проектування сервісних підприємств».

Ключові слова: комп'ютерні програми, проектування, сервісні підприємства, планування обладнання, компонувальні рішення.

Постановка проблеми. В теперішній час якісне викладання дисциплін у вищих навчальних закладах (ВНЗ) не може здійснюватися без використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Освітні ІКТ використовують спеціальні способи, програмні та технічні засоби (кіно-, відео-, аудіозасоби, комп'ютери, телекомунікаційні мережі) для роботи з інформацією. Можливостями засобів інформаційних технологій в навчальному процесі є